

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 28 päivänä huhtikuuta 1997 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 43/1997 vp laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Jukka Liedes, opetusministeriö
- toiminnanjohtaja Arto Alaspää, Ääni- ja kuvatalennetuottajat ÄKT ry
- lakimies Miika Tarhio, Suomen Muusikkojen Liitto
- toiminnanjohtaja Tuire Lankinen, Suomen Näyttelijäliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tekijänoikeuslakia. Esitykseen sisältyvät ehdotukset niiksi muutoksiksi, jotka aiheutuvat vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla annetun neuvoston direktiivin (92/100/ETY) 4 artiklan täytäntöönpanosta. Artiklan mukaan tekijällä tai esittäjällä, joka on siirtänyt äänitteen tai elokuvan vuokrausoikeuden äänitteen tai elokuvan tuottajalle, säilyy oikeus kohtuulliseen korvaukseen vuokrauksesta. Tekijät ja esittäjät eivät voi luopua tästä oikeudesta. Esityksessä

ehdotetaan tämä oikeus toteutettavaksi tekijänoikeuden luovutusta koskevien säännösten yhteydessä.

Mainitun direktiivin 13 artiklassa olevien siirtymäsäännösten mukaan 4 artiklan mukaisen oikeuden tulee olla voimassa 1 päivään heinäkuuta 1997 mennessä. Muut direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät muutokset tekijänoikeuslakiin on tehty vuonna 1995.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1997.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta korostaa sitä, että ehdotettu säännös ei muuta taiteilijan oikeutta luomaansa teokseen. Ehdotetut muutokset turvaavat tekijöille vuokrausoikeudesta korvauksen. Tekijöiden ja taiteilijoiden levitysoikeus ja oikeuden luovutukseen perustuva luovuttamaton korvausoikeus toteutetaan yksilöllisin järjestelyin. Säännöksen mukaan tekijä ei myöskään voi luopua oikeudestaan korvaukseen.

Eräät valiokunnan kuulemat asiantuntijat ovat vastustaneet ehdotusta muun muassa sillä perusteella, että tekijät ja esittävät taiteilijat ovat tavallisesti neuvottelutilanteessa heikompi sopi-

musosapuoli. Päättyessään puoltamaan hallituksen esityksessä ehdotettua menettelyä valiokunta pitää tärkeänä, että järjestelyä seurataan, ja jos tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden kannalta käytännössä aiheutuu kohtuuttomuuksia, ryhdytään toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin sellaisenaan paitsi voimaantulosäännös näin muutettuna:

Tämä laki tulee voimaan (poist.) päivänä (poist.) kuuta 1997.

(2—5 mom. kuten HE)

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kirsti Ala-Harja /kok
vpj. Jukka Gustafsson /sd
jäsen. Jouko Jääskeläinen /skl
Tapio Karjalainen /sd
Jaakko Laakso /vas
Reino Laine /vas

Markku Markkula /kok
Kalevi Olin /sd
Hannu Takkula /kesk
Irja Tulonen /kok
Anu Vehviläinen /kesk
Ulla-Maj Wideroos /r.